

26. 9. – 9. 10. 2022

Dezinformace na Facebooku

»Chceme změnu režimu! Chceme vládu lidu!«

»Vláda se stará o Ukrajinu a Češi trpí.«

»EU a USA jde o ožebračení a zničení Evropy.«

»Útok na Nord Stream provedly USA.«

»Rusko anektovalo nová území na základě platných referend.«

»Rusko vítězí! Bez Ruska to nepůjde.«

Shrnutí

Zachycené narativy na sledovaných skupinách byly i na přelomu září a října obdobné jako v předešlém období. Převládal antivládní narativ, který se v průběhu září čím dál tím více **vyvíjel v narativ antisystémový**. Uživatelé nejenže volají po nahrazení vlády, ale zpochybňují také roli opozice a **vyzývají stále hlasitěji ke změně režimu**. Tyto nebezpečné požadavky společně s dalšími proruskými narativy provolávají také na svolávaných demonstracích.

V daném období se prosazovaly také narativy **obviňující USA ze sabotáže plynovodu Nord Stream** a označující Spojené státy za pravé původce současného válečného konfliktu. USA jsou podle těchto uživatelů tím, kdo válku vyprovokoval, kdo ji neustále přživuje a zároveň nejvíce těží z jejích ekonomických a energetických důsledků v Evropě. Opět jsou haněny také EU a NATO. Posílení tohoto narativu přichází s typickým mírným zpožděním oproti ruské propagandě, která **potřebuje silné argumenty pro probíhající mobilizaci**, a to jak vůči domácímu publiku, tak vůči mezinárodnímu společenství. Prosazování tohoto narativu je toho důsledkem i důkazem.

V dezinformačních skupinách se promítlo také **aktuální téma „referend“ na Ruskem anektovaných územích Ukrajiny**. Společně s jeho jednoznačným odsouhlasením uživatelé vyzdvihovali **Rusko jakožto silného hráče se značnou mezinárodní podporou**. Podle nich také úspěšně pokračuje ve své speciální vojenské operaci. Je podle nich tedy třeba se s Ruskem dohodnout. Bez něj, jak píší, to údajně nepůjde.

Hlavní narativy

Odrážky uvádějí přesné citace příkladů daného narativu. V hranatých závorkách je interpretován sledovaný narativ. V odstavci pod interpretací se nachází porovnání s děním v ruském informačním prostředí.

Narativ 1

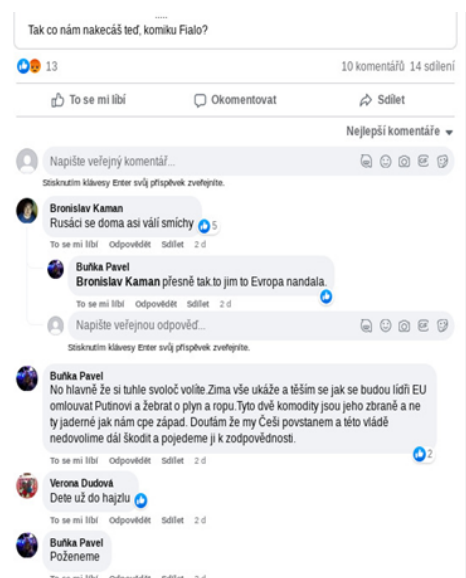
#antivlada #antisystem #demonstrace

Vláda se stará pouze o Ukrajinu, podporuje vraždění lidí, vlastní občany ožebračuje a české podniky nechá krachovat. Proběhly velké demonstrace, chceme svrhnout vládu a nastolit vládu lidu, je třeba změna režimu!

- České podniky krachují, protože Fialova vláda řeší Ukrajinu.
- Jedno se Fialovi musí uznat. Je schopen zlikvidovat naprosto vše. ČR počínaje a Evropou konče.
- Ministr Rakušan zavádí cenzuru. Chce špehovat lidi.
- Volby u nás jsou zmanipulované. Jeden hlas nic neovlivní.
- Zaplněný Václavák a náměstí po celé republice demonstrovala proti vládě a drahotě.

[I tentokrát se na sledovaných skupinách projevil nejsilněji antivládní narativ. Uživatelé dále obviňují vládu P. Fialy z neschopnosti či spíše programové činnosti proti zájmům ČR. Šířily se i pozvánky na plánovanou demonstraci. V rámci přechodu od slov k činům byli uživatelé vyzýváni k překonání politických rozdílů. Antivládní ladění příspěvků a komentářů se přelévalo do antisystémového – zazněly totiž hlasy, které zpochybňovaly roli jakékoli opozice a vyzývaly ke svržení současné vlády a nastolení vlády lidu, tedy ke změně politického režimu. To znamená – minimálně na rovině rétorické – dosažení dalšího stupně radikalizace, která se ovšem stále omezuje na uzavřenou komunitu. Mnohem nebezpečnějším se jeví průnik do mainstreamu a zaujetí části společnosti ohrožené ekonomickou a energetickou situací, ke kterému zatím došlo pouze v případě demonstrace na počátku září. Je třeba mít na paměti, že jednoduchá řešení mají potenciál imponovat právě ohroženým a nejistým skupinám obyvatel.]

V ruském informačním prostředí byla prezentována pražská demonstrace jako důkaz rozkolu v Evropě a také jako zpráva o tom, že obyčejní občané na Západě nesouhlasí s rozhodnutími svých vlád a podporují Ruskou federaci v jejím spravedlivém konání na Ukrajině. Ruské zpravodajství je hladové po podobných příkladech, kterými v informačním prostředí podporuje svá tvrzení jakožto potvrzená třetí stranou.

Příklad diskuze pod příspěvkem na české dezinformační skupině.

Příklad příspěvku poslance R. Koteny v souladu s prezentovaným narativem.

Narativ 2

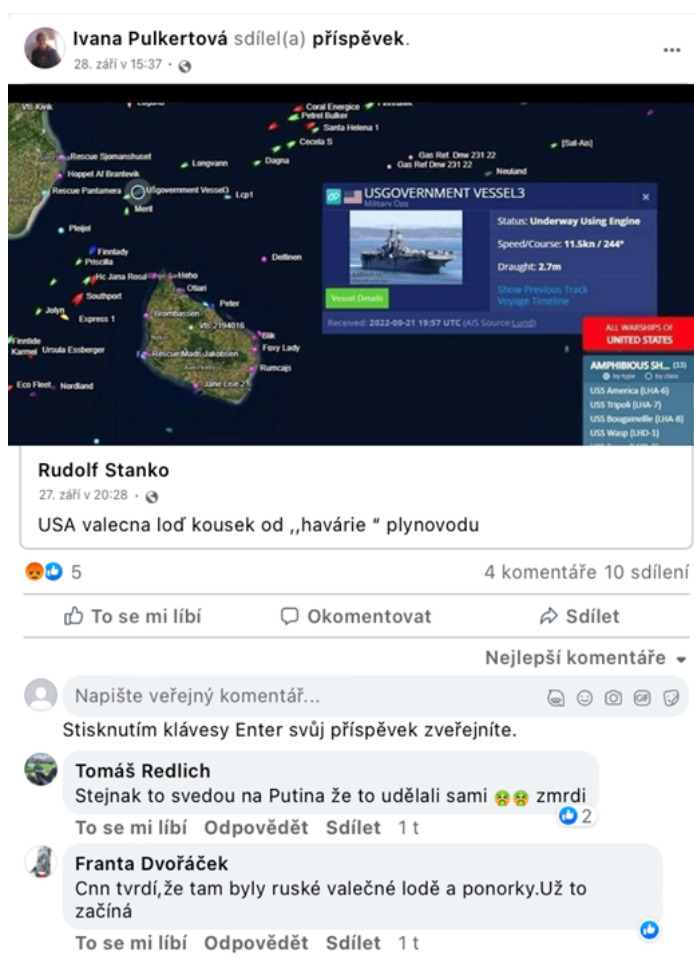
#plynovod #nordstream #sabotaz

USA stojí za výbuchy plynovodu Nord Stream. Je to akt státního terorismu, který byl dobře předem naplánován. USA na tom mají ekonomický zájem, chtějí zabránit sblížení Německa a Ruska.

- Kdo má celou dobu zájem, aby skrz ty roury žádný plyn z Ruska neproudil? No přece ony do nebes vynášené USA.
- CIA varovala Berlín před útoky na plynovody už v létě.
- CIA upozorňovala, protože to měli v plánu udělat. Kdyby se Evropa s Putinem dohodla, přišli by o kšeft.
- Mě se líbí, jak v naší TV už mají jasno, že to udělalo Rusko. Vždy je potřeba se ptát, komu to prospěje. No, Rusku určitě ne.

[Uvedený narativ argumentuje především ve smyslu prospěchu USA ze sabotáže na plynovod Nord Stream. Souvisí tak velmi úzce s narativem 4 tohoto reportu. Spojené státy mají ekonomické zájmy na zastavení dodávek plynu z Ruska do Evropy, podle uživatelů je tak logické, že incident způsobily ony. Pro to jsou předkládány mimo jiné i údajné důkazy o tom, že prezident J. Biden se v minulosti prořekl, že se k tomu USA chystají.]

Na ruských zpravodajských webech a sociálních sítích se dané téma pochopitelně příliš neprosazuje. Je však v souladu s narativem ruské propagandy, jenž zobrazuje USA jako zlého agresora, který je pravým viníkem současného konfliktu, z něhož také profituje.

Příklady příspěvků na českých dezinformačních facebookových skupinách.

Narativ 3

#proRUS #proreferendum

Rusko zachraňuje Evropu před USA, bez něj to nepůjde. Referenda na anektovaných územích byla provedena správně, vše ostatní je západní propaganda. Rusko má mezinárodní podporu a úspěšně pokračuje v dobývání ukrajinského území.

- Připojení čtyř ukrajinských oblastí k Rusku ukončí válku. Utlačovaní obyvatelé se svobodně rozhodli a je třeba to akceptovat.
- Výsledky referenda jsou naprosto legitimní. Západ se je pouze pokouší dehonestovat pomocí označení „pseudoferendum“, aby podpořil svoji propagandu.
- Rusko zachraňuje Evropu před USA. Bez Ruska to nepůjde.
- Východní a jižní Ukrajinci nechtějí být součástí současné UA pod fašistickým kyjevským režimem sebevražedně vedeným USA. Nedivím se.
- Rusko likviduje nepřátele jak na běžícím páse. Jediným úderem bylo zabito až 300 cizích žoldáků bojujících za Kyjev proti Moskvě.

[Ve sledovaných skupinách panovala obecná shoda na uznání výsledků „referend“, která se konala na okupovaných územích Ukrajiny. Viděno v souvislostech antisystémového narativu, uživatelé tak na jednu stranu silně vystupují proti základním zásadám demokratického zřízení, na straně druhé plně věří legitimitě institutu „referenda“. V jejich očích se samozřejmě jedná o dvě zcela odlišné situace. Na jedné straně stojí zkorumpovaná a totalitární vláda P. Fialy, na straně druhé čestná vláda V. Putina v právním státu. Právě tento rozpor zcela jasně poukazuje na zvrácenost daného přístupu. Rusko je adorováno a vyzdvihováno, uživatelé věří v jeho konečné vítězství, v sílu a úspěšný postup na bojišti.]

Narativ se silně prosazuje také v ruském informačním prostředí. Téma výsledku referend a anexe území bylo prezentováno ruskému publiku stroze bez emocionálního zabarvení. Často se objevují také informace o úspěšném postupu speciální vojenské operace. V tomto diskurzu musí ruská propaganda pokračovat bez ohledu na skutečný stav, aby udržela podporu režimu a eliminovala další komplikace s probíhající mobilizací.

Příklady příspěvků na českých dezinformačních facebookových skupinách.

Narativ 4

#antiEU #antiUSA #antiNATO

EU a USA ničí celý svět. USA jde o ožebračení a destrukci Evropy, slouží jim k tomu konflikt na Ukrajině, připravovaná energokrise i uměle vytvořený COVID. Ve válce na Ukrajině bojují především vojáci NATO. EU je rozhádaná a neschopná.

- USA chtějí zničit Evropu a celý svět. Slouží jim k tomu konflikt na Ukrajině, připravovaná energokrise i účelově upravený vir covidu.
- SOŇA PEKOVÁ - FAKTA A DATA MJ. I Z OSN: Tohle mi zcela zapadá do kontextu. Vyvinout virus, mít proti němu vakcínu, nakazit ptáky a zamořit jím Rusko. Prostě další megasviňárna MADE IN USA:
- Hlavní úkoly NATO dané Am. vládou jsou státní převraty, atentáty, vykrádání nerostného bohatství.

[Tam, kde je na domácí scéně jasným viníkem veškerých skutečných i smyšlených problémů českých občanů současná vláda P. Fialy, tam je to na evropské úrovni Evropská unie a v globálním měřítku pak USA, potažmo NATO (tyto dvě entity jsou ve sledovaných příspěvcích často zaměnitelné). Ve sledovaném období vzrostla kritika USA, které jsou obviňovány ze zapříčinění války na Ukrajině údajnou provokací Ruské federace, soustavným přizíváním válečného konfliktu a jsou vyzdvihovány jejich politické a především ekonomické zájmy na celé věci. Ačkoli zřejmě aktuálně posiluje, jedná se o jeden z nejstarších dezinformačních narativů vůbec, který je zcela v souladu se strategickými zájmy Ruské federace v Evropě i ve světě.]

Ruská propaganda opět zesílila komunikaci války proti Západu (USA a NATO). Jak je uvedeno i v našich předešlých reportech, zacílení na Západ namísto pouze na Ukrajinu se objevilo poprvé záhy po selhání strategického šoku a změny strategického cíle Ruské federace na jaře tohoto roku. Nyní je tento narativ použit pro obhajobu mobilizace. Rusko se snaží ukazovat, že je samo bránicí se obětí stojící proti zlému agresorovi, ať už odhalováním domnělých tajných amerických biologických laboratoří, nebo západních vojáků bojujících na Ukrajině. Ve sledovaném období se v ruském informačním prostředí prezentovaly i výhrůžky Západu použitím jaderných zbraní.

Tomas Erben sdílel(a) příspěvek.

23 hod ·

Marek Veselý sdílel(a) příspěvek ve skupině: Volím SPD.

1 d ·

politika

Spojené státy od roku 1798 rozpoutaly 469 válek a intervencí

26. 9. 2022

Janinna

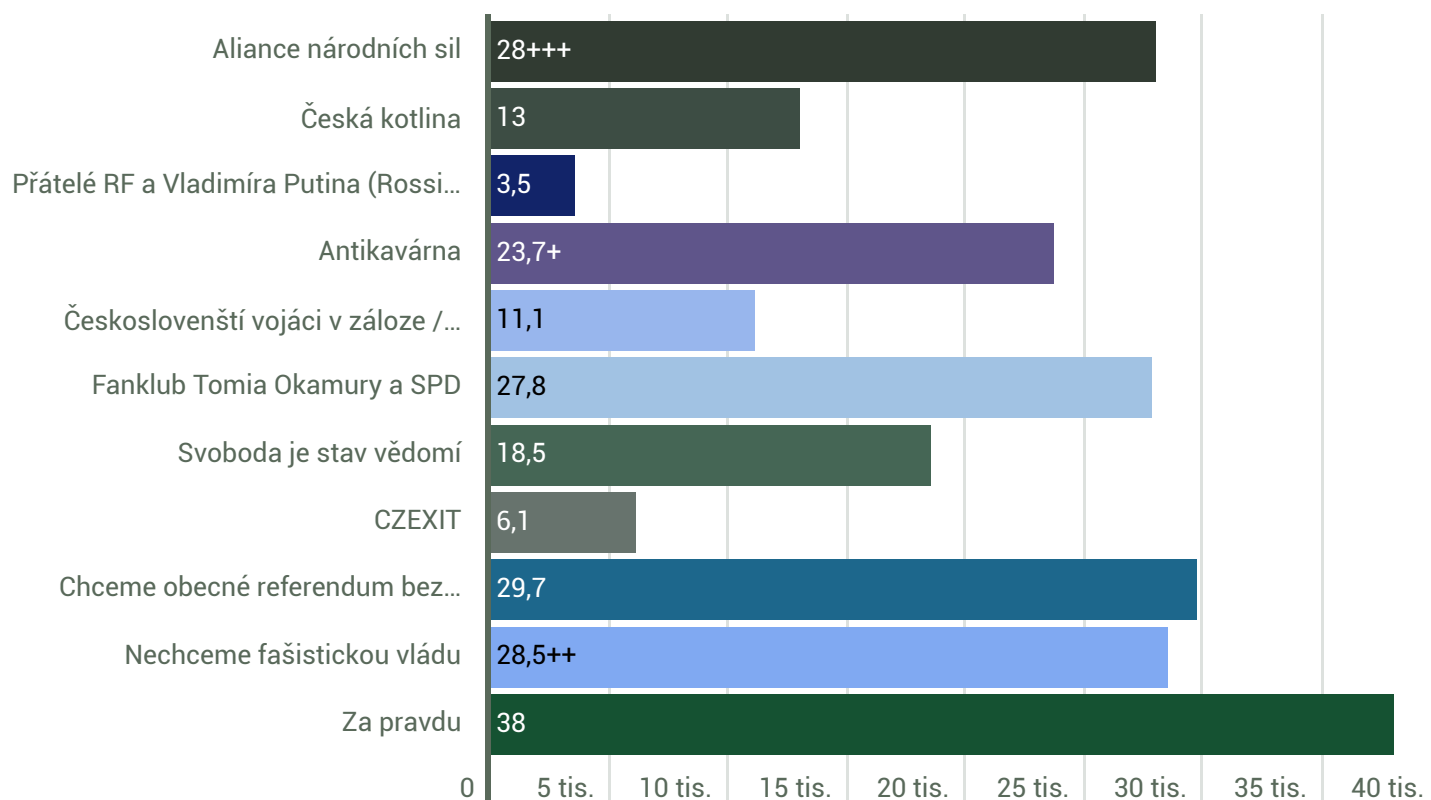
komentářů: 13

svět, usa

Příklad příspěvku sdíleného na dezinformační skupině.

Monitorované skupiny

hodnoty u FB skupin reprezentují počty jejich členů **v tisících**
 znaménko +/- ukazuje trend přibývání/ubývání členů skupiny

*Dopad šířených dezinformací a ruské propagandy je širší než na členy monitorovaných skupin, protože velká část z nich sdílí tuto propagandu i na svých stránkách a dále ji šíří. Připravujeme přesnější metodiku výpočtu dopadu, ale pracovní konzervativní odhad jsou vyšší statisíce až nižší jednotky milionů osob.